

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 29. august 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sebastian Boel Byth
Sagsnr.: 2014-0030-1945
Dok.: 1226052

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 463 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. januar 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 463 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes besvare følgende spørgsmål vedrørende ordningen med beskikkelse af bistandsværgere for anbringelses- og behandlingsdømte efter straffelovens bestemmelser i § 71:

- Hvornår er ordningen med beskikkelse af bistandsværgere (tidligere tilsynsværgere) oprindeligt og første gang blevet indført i straffeloven? Hvad var den oprindelige hensigt med ordningen?

- Hvor stor andel af de behandlingsdømte ved ordningens indførelse befandt sig dengang på de psykiatriske hospitaler, anstalter og institutioner?

- Hvad var begrundelsen for ændring af betegnelsen fra tilsynsvæрге til den nuværende betegnelse: bistandsvæрге?

- Hvornår har straffelovrådet senest evalueret og forholdt sig til ordningen og bestemmelserne om bistandsværgere?

- Hvor mange anbringelses- og behandlingsdømte har på nuværende tidspunkt fået beskikket en bistandsvæрге?

- Hvor mange anklagede personer har i 2013 fået beskikket en bistandsvæрге efter straffelovens § 71, stk. 1, under deres sags behandling ved retterne?

- Hvor stor en andel af de beskikkede bistandsværgere er nærmeste pårørende (efter bistandsværgerbekendtgørelsen § 3, stk. 3), og hvor stor en andel er fra den af Statsforvaltningen udarbejdede fortegnelse, som er tilgængelig i de enkelte politikredse?

- Hvor stor en andel af de behandlingsdømte var i 2013 henholdsvis indlagte på de psykiatriske hospitaler, bosiddende på bosteder eller i eget hjem?

- Hvordan er en bistandsvæрге forsikringsmæssigt dækket under udførelse af sit hverv (eks. personskader og tingsskader ved overfald)?

- Har bistandsværgerne mulighed for supervision, som det kendes fra andre ansatte, der i deres hverv har med alvorligt psykiske syge personer?

- Hvor stor var politiets udgift til honorarer til bistandsværgere i 2013?

- Hvem har ansvaret for opkvalificering og uddannelsesvirksomheden for bistandsværgerne?

- Hvilke former for informations- og kursusvirksomhed findes der for bistandsværgerne? Hvilke midler har Justitsministeriet afsat til denne opgave, og hvordan forvaltes midlerne?

- Har bistandsværgen adgang til journal og behandlingsplaner hos distriktpsychiatrien, eller er reglerne i bistandsværgerbekendtgørelsens § 14, stk. 3 alene gældende ved indlæggelse i henhold til dom på psykiatriske hospitaler?

- I henhold til bistandsværgerbekendtgørelsen § 8 er det ifølge straffelovens § 71, stk. 2 efter dommen, bistandsværgens opgave at holde sig underrettet om den dømtes tilstand og at drage omsorg for, at opholdet på sygehuset/sygehusafdelingen, i institutionen eller anstalten og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Gælder denne forpligtelse

"om at holde sig underrettet om den dømtes tilstand" alene i forhold til selve dommen - eller ligger der andre forpligtelser, eks. hvis den behandlingsdømte er udsat for behandlings- og omsorgssvigt?

- Gælder bistandsværgens forpligtelse om at holde sig underrettet om den dømtes tilstand også på institutioner, bosteder og i egen bolig?

- Hvis den anbringelses- eller behandlingsdømte udsættes for tvang i henhold til psykiatrilovens bestemmelser, fungerer bistandsværgeren så automatisk som patientens patientrådgiver, eller er det hospitalernes særlige patientrådgivere, antaget i henhold til patientrådgiverbekendtgørelsen, som skal forestå klagevejledning og -udformning samt bistå ved klagens behandling ved de lokale patientklagenævn?"

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet, der består af i alt 17 delspørgsmål, indhentet udtalelser fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Direktoratet for Kriminalforsorgen. De indhentede udtalelser refereres nedenfor i tilknytning til Justitsministeriets besvarelse af de enkelte delspørgsmål.

2. Der spørges i 1.-4. delspørgsmål dels til den historiske baggrund for ordningen med bistandsværger, dels til, hvornår Straffelovrådet senest har evalueret og forholdt sig til ordningen og bestemmelserne omkring bistandsværger.

Det fremgår af straffelovens § 71, stk. 1, at der forud for dommen *kan* ske beskikkelse af en bistandsværger, hvis der kan blive tale om at dømme en tiltalt til anbringelse eller forvaring efter reglerne i straffelovens §§ 68-70, mens der efter straffelovens § 71, stk. 2, *skal* ske beskikkelse af en bistandsværger, hvis den tiltalte dømmes til anbringelse som nævnt i stk. 1, eller hvis afgørelsen giver mulighed herfor.

Straffelovens regler om bistandsværger er nærmere udmøntet i bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværger (bistandsværgebekendtgørelsen).

Den nuværende bestemmelse i straffelovens § 71 blev indsat ved lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af straffeloven, der er baseret på Straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om strafferetlige særforanstaltninger. Før denne lovændring var beskikkelse af en bistandsværger altid fakultativ.

Oprindeligt indeholdt interneringsloven af 11. april 1925 i §§ 4-5 regler om tilsynsværger. Det fremgik af lovens § 4, at tilsynsværgeren sammen med den beskikkede forsvarer skal bistå den sagsøgte under sagen og holde sig underrettet om vedkommendes tilstand og drage omsorg for, at de trufne sikkerhedsforanstaltninger ikke opretholdes længere end nødvendigt.

Regler om tilsynsværger blev videreført i § 70, stk. 2, i borgerlig straffelov nr. 126 af 15. april 1930.

Ved lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af straffeloven blev betegnelsen "tilsynsværge" ændret til den nuværende betegnelse "bistandsværge". I bemærkningerne til ændringen, er det anført:

"Betegnelsen "tilsynsværge" foreslås således ændret til "bistandsværge", en betegnelse der er mere i overensstemmelse med den funktion, som den pågældende skal varetage."

I forbindelse med lov nr. 320 af 13. juni 1973 ses der ikke at være tiltænkt andre ændringer i forhold til tilsynsværgerens/bistandsværgerens arbejdsopgaver og forpligtelser, end de der følger af, at beskikkelsen af en bistandsværge, efter der er afsagt dom til anbringelse, blev gjort obligatorisk ved lovændringen.

Det har ikke været muligt at finde tal for, hvor mange behandlingsdømte der befandt sig på henholdsvis de psykiatriske hospitaler, anstalter og institutioner på tidspunktet for ordningens indførelse.

Straffelovrådet har behandlet reglerne om bistandsværger, hvilket er sket ved betænkning nr. 667/1972 om de strafferetlige særforanstaltninger og ved betænkning nr. 1372/1999 om tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69.

3. I spørgsmålets 5. og 6. delspørgsmål ønskes oplyst, hvor mange anbringelses- og behandlingsdømte der på nuværende tidspunkt har fået beskikket en bistandsværge, og hvor mange anklagede personer der i 2013 har fået beskikket en bistandsværge efter straffelovens § 71, stk. 1, under deres sags behandling ved retterne.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af denne del af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Statsadvokaterne fører kontrol med idømte foranstaltninger, jf. straffelovens §§ 68-69. Anklagemyndigheden har pligt til at påse, at en foranstaltning ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt, jf. straffelovens § 72, stk. 1.

Statsadvokatens kontrol føres ved, at der én gang årligt fra den institution/tilsynsførende myndighed, der varetager fuldbyrdelsen af foranstaltningen, indhentes en erklæring om behovet for at opretholde foranstaltningen. I sager, hvor der er fastsat en længstetid for ophold i institutionen, jf. straffelovens § 68 a og § 69 a, fører statsadvokaten også kontrol med længstetiden for opholdet i institutionen.

Jeg har til brug for udtalelsen anmodet Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg om en udtalelse vedrørende spørgsmålet om, hvor mange anbringelses- og behandlingsdømte der på nuværende tidspunkt har fået beskikket en bistandsvæрге, og spørgsmålet om, hvor mange anklagede personer der i 2013 har fået beskikket en bistandsvæрге efter straffelovens § 71, stk. 1, under deres sags behandling ved retterne.

Statsadvokaten i København har oplyst, at der i statsadvokaturen er 1.756 verserende kontrolsager, hvor personer er idømt og aktuelt undergivet andre foranstaltninger end straf, jf. straffelovens § 68, 2. pkt. Statsadvokaten er ikke i besiddelse af statistiske oplysninger om, i hvor mange sager der er beskikket en bistandsvæрге, men har anslået, at det er tilfældet i ca. 1.700 af sagerne.

Statsadvokaten har endvidere oplyst, at der i 2013 er oprettet 264 kontrolsager i statsadvokaturen, hvor personer er idømt og aktuelt undergivet andre foranstaltninger end straf, jf. straffelovens § 68, 2. pkt. Det er statsadvokatens vurdering, at der i næsten alle disse sager er beskikket en bistandsvæрге for den dømte.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at der i statsadvokaturen er 1.816 verserende kontrolsager, hvor personer er idømt og aktuelt undergivet andre foranstaltninger end straf, jf. straffelovens § 68, 2. pkt., og hvor der er beskikket en bistandsvæрге.

Statsadvokaten i Viborg har endvidere oplyst, at der i 2013 er beskikket 94 bistandsværgere i sager, hvor tiltalte er dømt til anbringelse i institution eller i forvaring efter reglerne i §§ 68-70, eller afgørelsen giver mulighed for en sådan anbringelse, jf. straffelovens § 71.

Det bemærkes, at oplysningerne, der er fra statsadvokaturernes sagsstyringssystemer, er behæftet med datausikkerhed.”

4. I spørgsmålets 7. delspørgsmål ønskes oplyst, hvor stor en andel af de beskikkede bistandsværger er nærmeste pårørende (efter bistandsværgebekendtgørelsens § 3, stk. 3), og hvor stor en andel er fra den af Statsforvaltningen udarbejdede fortegnelse, som er tilgængelig i de enkelte politikredse.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af denne del af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”For så vidt angår pkt. 7 – hvor stor en andel af de beskikkede bistandsværger er nærmeste pårørende (efter bistandsværgebekendtgørelsens § 3, stk. 3), og hvor stor en andel er fra den af Statsforvaltningen udarbejdede fortegnelse, som er tilgængelig i de enkelte politikredse – kan Rigspolitiet oplyse, at politiet ikke fører statistik over, hvor mange bistandsværger der beskikkes, herunder ikke over hvor mange beskikkede bistandsværger der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og hvor mange der er beskikket, fordi de er den sigtedes, tiltaltes eller dømtes nærmeste pårørende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3.”

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at det er den sigtedes, tiltaltes eller dømtes nærmeste pårørende, der så vidt muligt skal beskikkes som bistandsværge jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 3, stk. 3, og at den sigtede, tiltalte eller dømte, i forbindelse med arbejdet med at udfinde en bistandsværge, skal spørges, om der er en bestemt person, som vedkommende ønsker at få beskikket jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Kun såfremt den sigtede, tiltalte eller dømte ikke selv foreslår en person eller ikke har nære pårørende, eller ingen af de pågældende er villige eller egnede til at blive beskikket, skal politiet indstille den bistandsværge, der på fortegnelsen over bistandsværger står for tur til at blive beskikket jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 5, stk. 2, 1. pkt.

5. Som 8. delspørgsmål ønskes oplyst, hvor stor en andel af de behandlingsdømte der i 2013 var indlagt på henholdsvis de psykiatriske hospitaler, bosiddende på bosteder eller i eget hjem.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af denne del af spørgsmålet indhentet bidrag fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse samt Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Ingen af de indhentede bidrag har kunnet give præcise tal

på, hvor stor en andel af de behandlingsdømte der i 2013 var indlagt på henholdsvis de psykiatriske hospitaler, bosiddende på bosteder eller i eget hjem.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af denne del af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i den forbindelse oplyst, at Kriminalforsorgen ifølge en opgørelse foretaget i februar 2014 havde tilsyn med 2.860 klienter idømt en psykiatrisk foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere oplyst, at man ikke har oplysninger om den pågældende kategori af klienter registreret på en sådan måde, at det er muligt at foretage et statistisk udtræk af, hvor stor en andel af de behandlingsdømte der i 2013 var indlagt i de psykiatriske afdelinger, bosiddende på bosteder eller i eget hjem.

Kriminalforsorgen har oplysningerne registeret i den enkelte klientsag, og det vil derfor indebære en manuel gennemgang af næsten 3.000 sager for at skaffe oplysningerne.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har derfor i stedet bedt Kriminalforsorgens afdelinger i Frihed, som har tilsynet med de foranstaltningsdømte, der i henhold til dommen skal have tilsyn af Kriminalforsorgen, om at foretage et skøn over, hvor stor en andel af de behandlingsdømte der i løbet af 2013 var indlagt i de psykiatriske afdelinger, bosiddende på bosteder eller i eget hjem. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er alle foranstaltningsdomme, der indebærer tilsyn af Kriminalforsorgen.

Af afdelingernes høringssvar fremgår det, at der er tale om store variationer i antallet af indlæggelser og varigheder, og at afdelingerne ikke ser sig i stand til at give et kvalificeret skøn på, hvor mange dage en behandlingsdømt i gennemsnit er indlagt i løbet af et år. Det fremgår endvidere, at afdelingerne skønner, at ca. ¼ af de foranstaltningsdømte bor på et bosted, mens den resterende del bor i eget hjem. Nogle få procent skønnes dog at være uden bolig. Det skal understreges, at afdelingernes skøn er behæftet med meget stor usikkerhed.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere gjort opmærksom på undersøgelsen *Klienter idømt en psykiatrisk særforanstaltning. Samarbejdet*

mellem Kriminalforsorgen i Frihed og psykiatrien (Peter Kramp), der blev offentliggjort i 2010. Undersøgelsen omfattede 1.013 personer, der i en undersøgelsesperiode på 2 år blev idømt i alt 1.032 foranstaltningsdomme. Undersøgelsen indeholder oplysninger om indlæggelser på psykiatrisk afdeling. Undersøgelsen viste, at lidt under halvdelen (47 pct. svarende til 482 klienter) af samtlige foranstaltningsdømte havde været indlagt på en psykiatrisk afdeling, og blandt klienter idømt en behandlingsdom havde kun 58 pct. (svarende til 298 klienter) været indlagt i undersøgelsesperioden, selvom en behandlingsdom bør indledes med en indlæggelse. 36 pct. (svarende til 183 klienter), som var idømt ambulantly behandling med mulighed for indlæggelse, havde været indlagt i undersøgelsesperioden, mens 8 pct. (svarende til 1 klient) idømt ambulantly behandling uden mulighed for indlæggelse havde været indlagt i samme periode. Sidstnævnte klientgruppe kan indlægges frivilligt eller i henhold til psykiatriloven. Undersøgelsen indeholder ikke en opgørelse af den undersøgte gruppes bopælsforhold.

6. I spørgsmålets 9. delspørgsmål spørges til, hvordan en bistandsværge forsikringsmæssigt er dækket under udførelse af sit hverv (eks. personska-der og tingsskader ved overfald).

Justitsministeriet kan oplyse, at der for bistandsværger ikke gælder særlige forsikringsmæssige ordninger.

Bistandsværger er imidlertid omfattet af reglerne i arbejdsskadesikringsloven om personskade, der er forårsaget af pågældendes hverv som bistan-
dsværge eller af de forhold, som hvervet foregår under, jf. § 1 i ar-
bejdsskadesikringsloven (lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013).
Efter arbejdsskadesikringsloven ydes der bl.a. erstatning for behandlings-
udgifter og tab af erhvervsevne samt godtgørelse for varigt mén.

En bistandsværge, der bliver pådraget en skade, har endvidere mulighed for at rejse et erstatningskrav efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler. Det bemærkes i den forbindelse, at det – såfremt skadevolderen har en ansvarsforsikring – i visse tilfælde vil være muligt at rette erstatningskravet direkte mod forsikringsselskabet, jf. § 95 i forsikringsaftaleloven (lovbekendtgørelse nr. 999 af 5. oktober 2006).

Herudover vil en bistandsværge kunne søge om erstatning efter reglerne i offererstatningsloven (lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004), såfremt skaden er sket ved en overtrædelse af straffeloven. Efter offererstatningsloven ydes der erstatning og godtgørelse for personskade samt erstatning

for skade på tøj og andre sædvanlige personlige ejendele, herunder mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, da personskaden blev forvoldt, jf. offererstatningslovens § 1. Erstatning efter offererstatningsloven er subsidiær i forhold til visse andre ydelser, herunder bl.a. erstatning i henhold til arbejdsskadesikringsloven og erstatning fra skadevolderen eller dennes forsikringsselskab

7. I 10. delspørgsmål spørges til, om bistandsværgerne har mulighed for supervision, som det kendes fra andre ansatte, der i deres hverv har med alvorligt psykiske syge personer.

Som led i udmøntningen af satspuljen for 2007 er det besluttet varigt at afsætte 0,6 mio. kr. årligt til informations- og uddannelsesaktiviteter for bistandsværger (finanslovskonto 11.11.71).

Midlerne skal anvendes til informations- og uddannelsesaktiviteter for bistandsværger, dvs. primært til afholdelse af kurser for bistandsværgerne, men også til antagelse af eventuel nødvendig juridisk bistand i en central støttefunktion med henblik på vejledning af bistandsværgerne og dækning af udgifter i forbindelse med udgivelse af informationsmateriale, nyhedsbreve mv., som udsendes til bistandsværgerne.

Informations- og uddannelsesaktiviteterne forestås af Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger (LPD) og af Det Grønlandske Hus. Ordningen administreres af Justitsministeriet, som meddeler støtte efter konkret ansøgning.

LPD afholder årligt 2-3 kurser for bistandsværger og patientrådgivere, hvor der typisk deltager omkring 50 personer pr. kursus. Det er frivilligt for både bistandsværger og patientrådgivere, om de ønsker at deltage i kurserne.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at der i både 2012 og 2013 blev bevilliget midler til afholdelse af tre kurser/temadage.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der inden for rammerne af det årlige budget til informations- og uddannelsesaktiviteter for bistandsværger kan ydes støtte til tiltag i form af supervision til bistandsværger efter ansøgning.

8. I spørgsmålets 11. delspørgsmål oplyst, hvor stor politiets udgift til honorarer til bistandsværger var i 2013.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af denne del af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”For så vidt angår pkt. 11 – hvor stor var politiets udgift til honorarer til bistandsværger i 2013 – kan Rigspolitiet oplyse, at politiets samlede udgifter til bistandsværger i 2013 udgjorde 11,9 mio. kr.

Beløbet omfatter alle udbetalinger til bistandsværger i medfør af bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværger.

Beløbet dækker således:

- Vederlag til bistandsværger, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og som er beskikket for en sigtet eller tiltalt under straffesagens behandling (bekendtgørelsens § 18, stk. 1)
- Årligt grundbeløb til bistandsværger, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og som er beskikket for en dømt (bekendtgørelsens § 18, stk. 2, 1. pkt.)
- Vederlag for hver påbegyndt 3. måned til bistandsværger, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger, og hvor den dømte er anbragt i henhold til dommen (bekendtgørelsens § 18, stk. 2, 2. pkt.)
- Godtgørelse til befordring og om nødvendigt overnatning i forbindelse med retsmøder og klientbesøg til bistandsværger, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværger (bekendtgørelsens § 18, stk. 3)
- Godtgørelse til befordring og om nødvendigt overnatning i forbindelse med retsmøder og klientbesøg til bistandsværger, der ikke er optaget på fortegnelsen over bistandsværger (bekendtgørelsens § 18, stk. 4)

Det er ikke muligt at opgøre beløbene på de enkelte typer vederlag og godtgørelse, da alle beløb konteres på samme konto.”

9. I spørgsmålets 12. og 13. delspørgsmål spørges til, hvem der har ansvaret for opkvalificering og uddannelsesvirksomheden for bistandsværgerne, og hvilke former for informations- og kursusvirksomhed der findes for bistandsværgerne. Derudover spørges til, hvilke midler Justitsministeriet har afsat til denne opgave, og hvordan midlerne forvaltes.

Der kan henvises til svaret ovenfor under punkt 7. (delspørgsmål 10).

10. I spørgsmålets 14. delspørgsmål ønskes oplyst, om bistandsværgen har adgang til journal og behandlingsplaner hos distriktspsykiatrien, eller om reglerne i bistandsværgebekendtgørelsen § 14, stk. 3, alene gælder ved indlæggelse på psykiatriske hospitaler.

Justitsministeriet skal i den forbindelse oplyse, at det følger af § 14, stk. 3, i bistandsværgebekendtgørelsen, at bistandsværgen har ret til at gøre sig bekendt med indholdet af den sigtedes, tiltaltes eller dømtes journal, herunder behandlingsplan, såfremt den pågældende selv ville have adgang hertil, jf. § 37 i sundhedsloven, og såfremt den pågældende meddeler samtykke til, at bistandsværgen får adgang til journalen.

Spørgsmålet om, hvorvidt bistandsværgen har ret til at gøre sig bekendt med den pågældende journal m.v., beror således dels på, om den pågældende selv ville have adgang hertil efter reglerne i sundhedslovens § 37, dels på, om den pågældende samtykker.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har i den forbindelse oplyst, at bestemmelsen i sundhedslovens § 37 omfatter adgang til aktindsigt i journaler og behandlingsplaner, der føres eller udarbejdes i den regionale psykiatri, herunder af distriktspsykiatrien.

Dette indebærer, at en bistandsværge efter bestemmelsen i bistandsværgebekendtgørelsens § 14, stk. 3, vil kunne få adgang til journal og behandlingsplan fra den regionale psykiatri, herunder distriktspsykiatrien, såfremt den sigtede, tiltalte eller dømte samtykker.

11. I spørgsmålets 15.-17. delspørgsmål spørges til omfanget af en bistandsværges opgaver.

I spørgsmålets 15. delspørgsmål spørges således til, om en bistandsværges pligt til at holde sig underrettet om den dømtes tilstand alene gælder i forhold til selve dommen, eller om der heri ligger andre forpligtelser, som f.eks. hvis den behandlingsdømte er udsat for behandlings- og omsorgssvigt.

En bistandsværges opgaver over for en foranstaltningsdømt er nærmere reguleret i straffeloven og i bistandsværgebekendtgørelsen.

Det følger af straffelovens § 71, stk. 2, 2. pkt., at en bistandsværge skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at op-

holdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Bistandsværgen kan i den forbindelse fremsætte begæring om ændring eller endelig ophævelse af en foranstaltning efter §§ 68, 69 eller 70, jf. straffelovens § 72, stk. 2. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten.

Det fremgår derudover af bistandsværgebekendtgørelsens § 8, stk. 2, at bistandsværgen skal rådgive og vejlede den dømte om klageadgang, herunder i henhold til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, samt om muligheden for at søge en idømt foranstaltning ændret eller ophævet, jf. straffelovens § 72. Bistandsværgen skal endvidere bistå den pågældende med at udforme eventuelle klageskrivelser og anmodninger om foranstaltningsændring eller ophævelse samt yde bistand ved behandlingen af disse sager.

Bistandsværgen skal snarest muligt efter beskikkelsen besøge den person, bistandsværgen er beskikket for. Besøg skal herefter finde sted efter behov, jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 9.

Som det fremgår, er bistandsværgens hovedopgave at drage omsorg for, at en idømt foranstaltning ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

En bistandsværgeres opgaver vil i den forbindelse særligt omfatte spørgsmål vedrørende den behandling eller omsorg, som en foranstaltningsdømt modtager som led i foranstaltningsdommens fuldbyrdelse, herunder den behandling, der modtages på en psykiatrisk afdeling, eller den omsorg, der tilbydes under ophold på en boform m.v.

En bistandsværge har derimod ikke til opgave mere generelt at varetage den dømtes interesser. Uden for bistandsværgens opgaver falder således f.eks. spørgsmål vedrørende den foranstaltningsdømtes økonomiske forhold eller øvrige personlige forhold, som ikke vedrører den behandling eller omsorg, som den pågældende dømte modtager som led i fuldbyrdelse af foranstaltningsdommen.

I delspørgsmål 16 spørges til, om bistandsværgens forpligtelse til at holde sig underrettet om den dømtes tilstand efter bestemmelsen i straffelovens § 71, stk. 2, 2. pkt. også gælder på institutioner, bosteder og i den dømtes egen bolig.

Det kan hertil oplyses, at en bistandsværge, der er beskikket af retten efter

bestemmelsen i § 71, stk. 2, har pligt til at holde sig underrettet om den dømtes tilstand.

Har en foranstaltningsdømt fået beskikket en bistandsværgen, vil bistandsværgen skulle holde sig underrettet om den dømtes tilstand også i tilfælde, hvor den dømte opholder sig i en institution, på et bosted eller i egen bolig.

Det bemærkes, at pligten til at beskikke en bistandsværgen efter straffelovens § 72, stk. 2, gælder i tilfælde, hvor den pågældende dømmes til anbringelse i institution eller i forvaring, jf. § 72, stk. 1, eller hvor afgørelsen giver mulighed for en sådan anbringelse. I tilfælde, hvor den pågældende opholder sig i egen bolig (ved dom til ambulantly behandling eller ved dom om tilsyn af kommunen), vil der alene skulle beskikkes en bistandsværgen, hvis dommen giver mulighed for hospitalsindlæggelse eller giver mulighed for anbringelse i institution.

Endelig spørges der i delspørgsmål 17 til, om en bistandsværgen, hvis den pågældende sigtede, tiltalte eller dømte udsættes for tvang i henhold til psykiatrilovens regler, fungerer som patientrådgiver, eller om hospitalernes særlige patientrådgiver skal forestå klagevejledning og -udformning samt bistand under klagens behandling.

Justitsministeriet skal hertil oplyse, at det fremgår af bistandsværgenbekendtgørelsens § 8, stk. 2, at bistandsværgen bl.a. skal rådgive og vejlede den sigtede, tiltalte eller dømte om klageadgang, herunder i henhold til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien.

Bestemmelsen i § 8, stk. 2, indebærer, at en bistandsværgen, der er beskikket efter straffelovens regler, skal varetage de opgaver vedrørende bl.a. vejledning om og udformning af klage over anvendelse af tvang efter reglerne i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, som ellers normalt varetages af en patientrådgiver, der er beskikket efter reglerne i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

Har en person, der er anbragt på en psykiatrisk afdeling, således fået beskikket en bistandsværgen, skal den pågældende ikke have en patientrådgiver, jf. hertil § 19 i Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 1341 af 2. december 2010 om patientrådgivere og § 2, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1414 af 10. december 2010 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse. Den samme person vil

således ikke på samme tid have beskikket både en patientrådgiver og en bistandsværg.